

Hoàng Dung

Bóng hình trong

"Những buổi chiều mưa, chúng tôi lại rủ nhau đi mò cua, bắt ốc, bắt cua..."

Thuở bé, gần như các anh em họ chúng tôi trạc mười mười lăm tuổi đều được “tổng” về nhà ngoại vào những ngày cuối tuần hay dịp hè. Chúng tôi tha hồ tắm sông, lội hào, trèo me, hái dừa....Nhưng thú vị nhất là rủ nhau đi...hái trộm trái cây của nhà hàng xóm mặc dù vườn nhà không thiếu!

Những buổi chiều mưa, chúng tôi lại rủ nhau đi mò cua, bắt ốc, bắt cua, đêm đến lại theo người lớn đi soi ếch. Những đứa con nít thành phố lâu ngày được lội sông, thức đêm, mò mẫm trong đêm đối với tôi là chuyến phiêu lưu kỳ thú như trong truyện hình sự. Và dĩ nhiên chưa bắt được con nào thì cả lũ đã chụp cả đồng ếch... to cộ sức nức mùi sinh bùn.

Mỗi lần nghe bài "Lá diêu bông" tôi lại thấy bóng hình của dì

Năm đó bà ngoại đã gấp ghé tuổi “thất thập cổ lai hy” mà vẫn phải khản giọng vì lũ cháu tinh nghịch. Cách duy nhất của ngoại có hiệu quả nhất đối với lũ chúng tôi là: méc dì Út. Nghe đến, cả đám chúng tôi đều lè lưỡi, rụt đầu ngán ngấm. Mà không lo, mấy tuần dì mới về ngoại một lần vì dì đang công tác ở tỉnh bên, chỉ xúi quẩy cho ai mắc tội ngay ngày dì ở nhà thôi. Dì Út không đánh đòn cũng không bắt phạt đứa nào hết, nhưng mỗi lần nghe dì kêu lại đứng hay ngồi thẳng người để hỏi rõ ràng đầu đuôi xong dì giảng cho một bài dài lê thê... còn ớn hơn bị một roi vào mông. Vẫn chưa hết, những

“tội đồ” ấy sẽ biến thành tấm gương cho bất kỳ tên quấy phá nào soi vào mỗi lần đi luận tội... Bao giờ trước khi trả đũa nào về nhà đũa nấy, đi đều lôi cả bọn ra “tẩy trần” đám phèn đất bám đầy trên đầu cổ, mình mẩy của từng đũa để về “ba má nhận hồng ra à”. Lần đó cả đám lăn ra bệnh một trận. Người lớn bảo do đi gột rửa sạch sẽ quá đâm ra bọn nhỏ thiếu “vi trùng” hộ thân chống lại bệnh tật, và chúng tôi hoàn toàn tin như vậy. Di bảo: “Con ngoan trò giỏi gì mà ở dơ thấy sợ!”. Danh hiệu cao quý của học sinh ngày đó mà bị đi giễu cợt như vậy thì xấu hổ quá chừng, nên bao phen tôi hoảng sợ thật sự khi đi quần đen thui do lúc chơi vui quá ngồi bệt luôn ra đất, còn tay áo thì lằn đen sọc dọc vì chùi mồ hôi và quẹt mũi...

Nhưng vẫn chưa hài bằng lần đi mắng tôi: “Con gái lớn rồi, ra đường phải mang theo giỏ xách đựng khăn, lược, kim chỉ...”. Di bảo: “Phải tập thói quen như vậy để sau có đến nhà ai cũng không tùy tiện sử dụng đồ dùng cá nhân của người ta, con gái về đến nhà phải nhanh chóng thay đồ, rửa chân tay mặt mũi, kẹp cao tóc (lúc đó tóc tôi rất dài) xong cầm ngay chổi quét cái nhà trước nhất rồi muốn làm gì thì làm...”

"Di lôi cả bọn ra “tẩy trần” đám phèn đất bám đầy trên đầu cổ, mình mẩy của từng đũa"

Di Út là thế. Di luôn tạo ra vẻ đạo mạo, trịch thượng khi rắn đe, nhưng thật ra di thương chúng tôi lắm. Phần thưởng của di cho những ai siêng năng, học giỏi là lóc tập trắng phau phau vào đầu năm học mới – mà ngày ấy, dễ mấy ai có được nhiều vở trắng trong cặp táp. Và cả những chiếc áo sơ mi trắng có được từ vải tiêu chuẩn may áo blouse của di ở bệnh viện cũng biến thành quà tặng chúng tôi, trong khi chiếc blouse trắng di đang mặc đã sòn

nhưng trông vẫn rất mới và tinh tươm...

Không ai trong chúng tôi trưởng thành mà không một lần được thưởng và vô số lần bị biến thành “gương”, nhưng tất cả không chỉ là kỷ niệm tuổi thơ mà giờ đây chúng tôi vẫn thường đạo mạo, trích thượng nói chuyện với con của mình y như dì Út ngày xưa. Bây giờ tôi đã vào tuổi “biết lo” nhưng mỗi lần về quê vẫn được nghe dì lên lớp. Dì vẫn ở vậy để lo cho ngoại và lũ cháu chúng tôi. Mỗi lần nghe bài ”Lá diêu bông” của nhạc sĩ Trần Tiến, tôi lại thấy bóng hình của dì, dì Út vẫn mãi là dì Út ngày xưa...

Hoàng Dung

Saint Petersburg và Pushkin

Thi hào Pushkin không sinh ra ở Petersburg, nhưng ông đã cùng gia đình chuyển đến đây sinh sống từ thừa niên thiếu vào năm 1814. Những năm tháng trưởng thành, sáng tác và tạo nên tên tuổi của ông gắn bó chặt chẽ với thành phố này

Vào dịp Sankt Petersburg tròn 300 tuổi người ta làm một cuộc thăm dò ý kiến dân chúng Moskva và vùng ngoại ô để biết họ đánh giá ai là người vĩ đại nhất trong lịch sử nước Nga. Người được đánh giá cao nhất trong toàn bộ lịch sử nước Nga là Nga Hoàng Pie Đại đế, còn người đứng thứ 2 là thi hào Pushkin. Tên tuổi của cả hai người đều gắn bó với lịch sử xuất hiện và

phát triển của thành phố Sankt Petersburg. Một người đã được nổi tiếng nhờ thành phố Sankt Petersburg, còn một người đã góp phần không nhỏ làm cho thành phố được nổi tiếng với một tâm hồn thơ mộng, sâu sắc, dễ thương như bây giờ. Người thứ nhất đã có công khai sinh và tạo điều kiện để mở ra một thành phố tráng lệ và nổi tiếng Châu Âu, còn một người đã trao cho thành phố một linh hồn, một tinh thần hào hiệp, tạo nên một nét rất đặc biệt của thành phố này.

Thi hào Pushkin không sinh ra ở Petersburg, nhưng ông đã cùng gia đình chuyển đến đây sinh sống từ thuở niên thiếu vào năm 1814. Những năm tháng trưởng thành, sáng tác và tạo nên tên tuổi của ông gắn bó chặt chẽ với thành phố này. Biết bao những công trình, sự kiện của thành phố đã được thể hiện trong những bài thơ, những dòng văn mượt mà của ông, và ngược lại, trong các sáng tác của ông người ta tìm thấy rất nhiều dấu ấn của thành phố Sankt Petersburg.

Pushkin sáng tác nhất nhiều. Ông không chỉ là một nhà thơ nổi tiếng mọi thời đại của nước Nga, ông còn là một nhà văn, một nhà sử học. Pushkin mang trong mình dòng máu da đen của một người con nuôi rất được Nga Hoàng Pie Đại đế yêu mến, người mà sau này trở thành một viên tướng lừng danh trong quân đội của Nga hoàng. Pushkin rất tự hào với dòng máu đặc biệt của mình. Ông có viết một truyện ngắn mang tên “Người da đen của Pie Đại đế” để viết về ông tổ của mình và ông cũng viết nhiều tác phẩm ca ngợi Pie Đại đế. Trong đó ấn tượng nhất là vở trường ca “Người cưỡi ngựa đồng”, ông sáng tác vào năm 1830. Chính nhờ vở trường ca này mà bức tượng Pie Đại đế đang phi trên lưng ngựa nổi tiếng ở trung tâm thành phố Sankt Petersburg được dân chúng gọi một cách âu yếm là người cưỡi ngựa đồng.

Người cưỡi ngựa đồng là biểu tượng của Sankt Petersburg. Nhưng đó không

chỉ là Pie Đại đế vị Nga hoàng dũng mãnh trên lưng ngựa, đó còn là hình bóng của Pushkin, người được coi là mặt trời trong thi ca Nga bao nhiêu thế kỷ qua.

Bức tượng Người cưỡi ngựa đồng tọa lạc ngay trên quảng trường Nghị viện hay còn gọi là quảng trường Những người tháng Chạp để kỷ niệm cuộc khởi nghĩa không thành của quân sỹ Nga chống lại chế độ quân chủ ở Nga lúc đó. Rất nhiều người trong số họ là những người bạn hết sức thân thiết của Pushkin. Ông đã gửi đến những chiến sỹ tháng Chạp bị lưu đày ở Sibiri rất nhiều những vần thơ ca ngợi của mình:

Thăm sâu giữa chốn rừng Sibiri

Tiềm tàng lòng chịu đựng kiên hãnh

Công sức của các anh sẽ chẳng hề phí uổng

Sẽ sáng mãi khát vọng thanh cao

Dạo quanh thành phố, người ta thấy rất nhiều ngôi nhà, nhiều địa danh gắn bó với cuộc sống và sáng tác của Pushkin. Đây ngôi nhà 185 trên phố Phantanka, nơi gia đình ông sống nhiều năm sau khi dọn về Sankt Petersburg. Đây cũng là nơi ông đã sáng tác vở trường ca nổi tiếng Ruslan và Liiumila khi mới tròn 21 tuổi. Vở trường ca này được coi là một cuộc cách mạng trong thơ ca tiếng Nga. Và cũng sau vở trường ca này ông bị Nga hoàng Aleksandr đệ nhất đày đi phương Nam 6 năm.

Và đây nữa, ngôi nhà 97 cũng trên phố Phantanka, nơi đây đã diễn ra cuộc gặp gỡ kỳ diệu giữa Pushkin và người đẹp Anna Kern, để rồi thi ca Nga có được một tuyệt tác mà bây giờ bất cứ người Nga yêu thơ nào cũng thuộc nằm lòng.

Phút giây huyền diệu

Anh nhớ mãi phút giây huyền diệu

Trước mắt anh, em bỗng hiện lên

*Như hư ảnh mong manh, vụt biến
Như thiên thần sắc đẹp trắng trong*

...

*Giữa cô quạnh, âm u tù hãm
Dòng đời trôi quẩn quại, hắt hiu
Chẳng tiên thần, chẳng nguồn cảm xúc
Chẳng đời, chẳng lệ, chẳng tình yêu*

...

*Tôi yêu em đến nay chừng có thể
Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai
Nhưng không muốn em bận lòng thêm nữa
Hay hồn em phải bộn sóng u hoài
Tôi yêu em âm thầm không hy vọng
Lúc rụt rè, khi hăm hực lòng ghen
Tôi yêu em, yêu chân thành đắm thắm
Cầu cho em được người tình như tôi đã yêu em.*

Và có ai đứng bên bờ biển Baltic ngắm những buổi hoàng hôn hay những đêm trắng mà không bồi hồi nhớ những vần thơ của Pushkin dành cho biển:

*Em thân yêu đã bao giờ thấy biển
Khi ánh chiều tắt dần trên bến
Và sóng rì rào ngoài bãi cát xa xôi
Một cánh buồn say sóng biển khơi
Cùng những cánh hải âu trở về trên bến
Mới hiểu lòng anh tháng ngày xao xuyến
Nhớ thương em dào dạt trong lòng
Em thân yêu đã bao giờ thấy biển
Khi trăng lên rắc vàng sóng biếc*

*Núi ngủ trong mơ nghe biển tâm tình
Một tiếng còi tàu chìm giữa đêm thanh
Một khúc hát buồn mênh mông trên bãi cảng
Mới hiểu lòng anh rung lên xao xuyến
Giây phút êm đềm gần gũi bên em...*

Cuộc đời sáng tác của Pushkin không dài, ông bị bắn chết trong một cuộc đấu súng để bảo vệ danh dự cho bản thân và người vợ của mình khi chỉ vừa 37 tuổi. Nhưng kho tàng sáng tác ông để lại thì vô cùng đồ sộ. Ngôi nhà 12 trên phố Moika, nơi cuối cùng ông đã sống giờ trở thành viện bảo tàng Pushkin. Nơi đây hiện đang cất giữ hơn 3,5 ngàn cuốn bản thảo và sách của ông.

Những vần thơ của Pushkin gần 200 năm qua đã đi qua rất nhiều thế hệ người Nga để vẫn sống mãi cho đến ngày hôm nay. Hàng năm vào ngày sinh, ngày mất của Pushkin, dưới chân các tượng đài của ông ở khắp nơi vẫn luôn trải đầy hoa tươi, còn những người yêu thơ của ông vẫn nồng nhiệt đọc vang những bài thơ bất hủ. Pushkin quả xứng đáng là Mặt trời thi ca Nga như người ta đã đánh giá về ông từ gần 200 năm trước.

Nguồn:
Được bạn: Ct.Ly đưa lên
vào ngày: 2 tháng 2 năm 2005